รายงานสรุปผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๕ กำหนดให้ทุกส่วนราชการจัดวางระบบการควบคุมภายในและรายงานให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ทราบ เพื่อเป็นเครื่องมือให้ส่วนราชการบรรลุวัตถุประสงค์ใน ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ๒) ด้านความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และ ๓) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของส่วนราชการ รวมทั้ง สตง. กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในประเมินผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งของการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ (Independent Assessment) โดยผลการประเมินระบบการควบคุมภายในจะนำมาใช้วางแผนการตรวจสอบ และจัดทำรายงานผลการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในตาม แบบ ปส. เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสอบทานและประเมินผลการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๖ ของหน่วยรับตรวจระดับส่วนงานย่อย (สำนัก/ศูนย์/กลุ่ม) รวมถึงการประเมินการควบคุมภายในระดับองค์กร (สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.)) ประจำงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘)

๒. เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารระบบการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

๓. เพื่อนำมาใช้ประกอบการวางแผนการตรวจสอบประจำปีและแผนการตรวจสอบระยะยาว

๔. เพื่อรายงานผลสอบทานการประเมินผลระบบการควบคุมภายใน และเสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการประกอบรายงานการควบคุมภายในระดับองค์กรประจำงวดเดียวกัน

๓. เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

จัดทำแบบสอบถามการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (เอกสารแนบ ๓) โดยข้อคำถามประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

<u>ส่วนที่ ๑</u> ข้อมูลทั่วไป

<u>ส่วนที่ ๒</u> การประเมินผลองค์ประกอบของการควบคุมภายใน โดยแบ่งเป็น ๕ ด้าน คือ ๑) สภาพแวดล้อมการควบคุม ๒) การประเมินความเสี่ยง ๓) กิจกรรมการควบคุม ๔) สารสนเทศและการสื่อสาร ๕) การติดตามและประเมินผล

<u>ส่วนที่ ๓</u> การประเมินองค์ประกอบโดยรวมของการควบคุมภายในของหน่วยงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

โดยได้กำหนดระดับคะแนนการประเมินเป็น ๔ ระดับ จากน้อยสุดไปหามากที่สุด

๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามดังกล่าวส่งให้บุคลากรของสำนัก/ศูนย์/กลุ่ม ของ สบน. ประเมินในเบื้องต้น จำนวน ๒๒๔ ชุด

/๕. วิธีการ...

๕. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการทางสถิติเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิธีค่าเฉลี่ยเลขคณิตถ่วงน้ำหนัก (Weighted Arithmetic Mean) และวิธีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)

๖. สรุปผลการประเมิน

๑. กตส. ได้จัดทำแบบสอบถามการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๑๙๒ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๑ (จากแบบสอบถามทั้งสิ้น ๒๒๔ ชุด) ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้าราชการ จำนวน ๑๓๐ คน พนักงานราชการจำนวน ๔ คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๕๗ คน โดยมีรายละเอียดตามแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ : แสดงการตอบแบบสอบถามประเมินความเสี่ยงและสัดส่วนการตอบแบบประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในของ สำนัก/ศูนย์/กลุ่ม

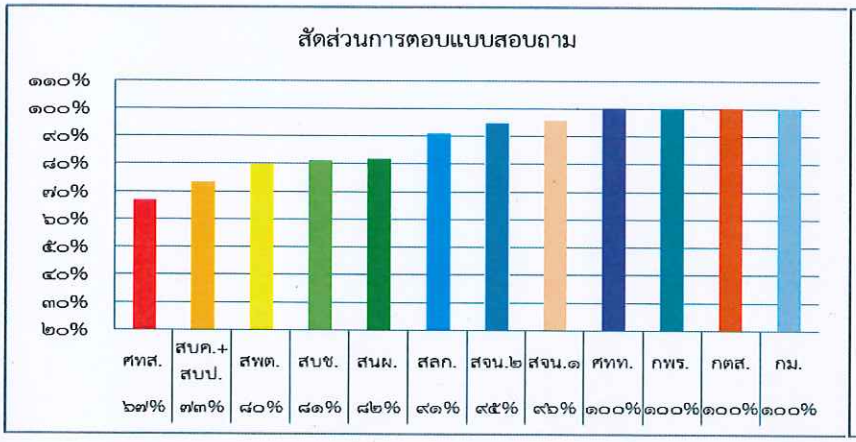

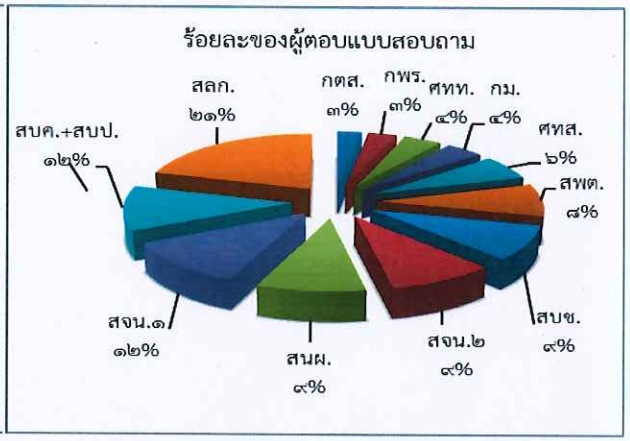

๒. ผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในในภาพรวม มีรายละเอียด ดังนี้

๑) คะแนนการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ คือ คะแนนต่ำกว่า ๓.๖๐ คะแนน หรือตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ ๗๐

๒) องค์ประกอบของการควบคุมภายในที่มีคะแนนการประเมินสูงที่สุด คือ การติดตามและประเมินผล และองค์ประกอบการควบคุมภายในที่มีคะแนนต่ำที่สุด คือ สภาพแวดล้อมการควบคุม โดยมีรายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒ : แสดงรายละเอียดคะแนนองค์ประกอบของการควบคุมภายในของ สบน.

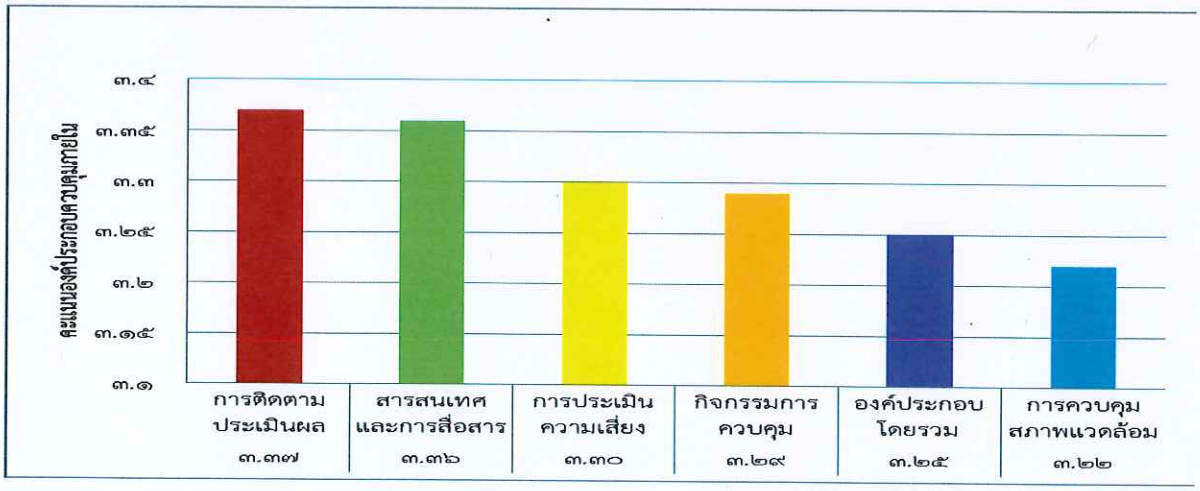

/๓. ผลการ...

๓. ผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในรายสำนัก/ศูนย์/กลุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

๑) คะแนนการประเมินในภาพรวมดีที่สุด คือ ตั้งแต่ ๓.๖๐ คะแนนขึ้นไป หรือตั้งแต่ร้อยละ ๗๐ ได้แก่ สำนักบริหารการชำระหนี้ (สบช.) กลุ่มตรวจสอบภายใน (กตส.) และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) ตามลำดับ

๒) กลุ่มที่มีคะแนนการประเมินในภาพรวมพอใช้ คือ ต่ำกว่า ๓.๖๐ คะแนน หรือตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงร้อยละ ๗๐ คือ สำนักจัดการหนี้ ๒ (สจน.๒) สำนักจัดการหนี้ ๑ (สจน.๑) สำนักงานเลขานุการกรม (สลก.) สำนักนโยบายและแผน (สนผ.) สำนักบริหารการระดมทุนโครงการลงทุนภาครัฐ (สบค.) และสำนักบริหารและประเมินผลโครงการลงทุนภาครัฐ (สบป.) กลุ่มกฎหมาย (กม.) สำนักพัฒนาตลาดตราสารหนี้ (สพต.) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ศทส.) และศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย (ศทท.)

ซึ่งผลการสอบทานระบบการควบคุมภายใน พบว่า ระบบการควบคุมภายในมีความเพียงพอ และระบบการควบคุมภายในที่ดำเนินการอยู่สามารถทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน/กรอบเวลาที่กำหนดไว้ รวมทั้งลดอัตราการเสี่ยงต่อการปฏิบัติงาน และช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ ๓ และแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๓ : แสดงคะแนนเฉลี่ยองค์ประกอบของการควบคุมภายในของ สำนัก/ศูนย์/กลุ่ม

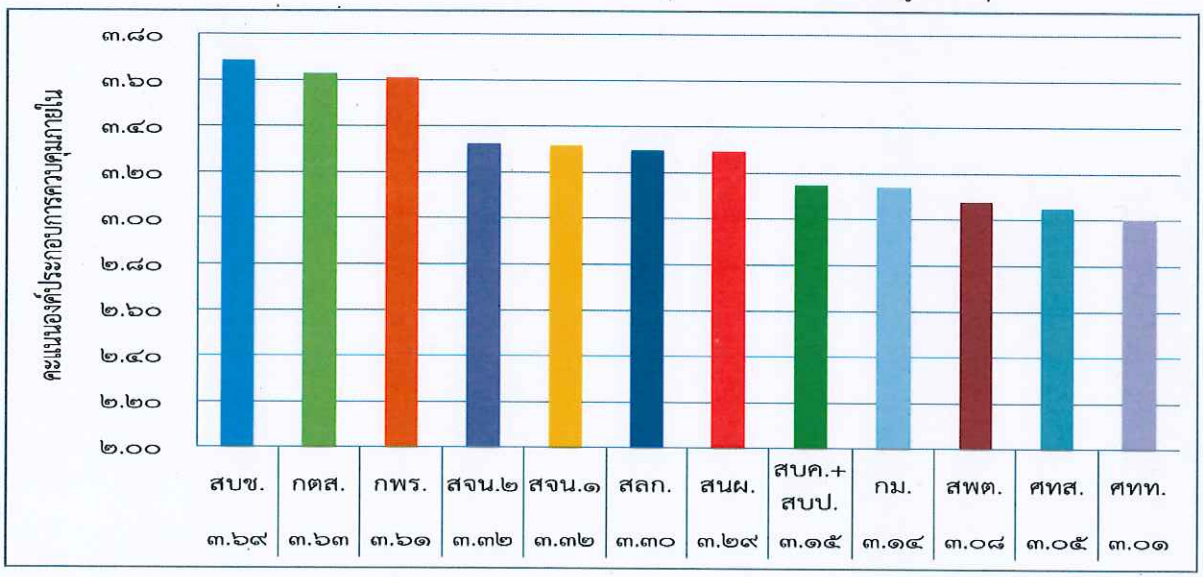

แผนภาพที่ ๔ : แสดงคะแนนองค์ประกอบของการควบคุมภายในของ สำนัก/ศูนย์/กลุ่ม

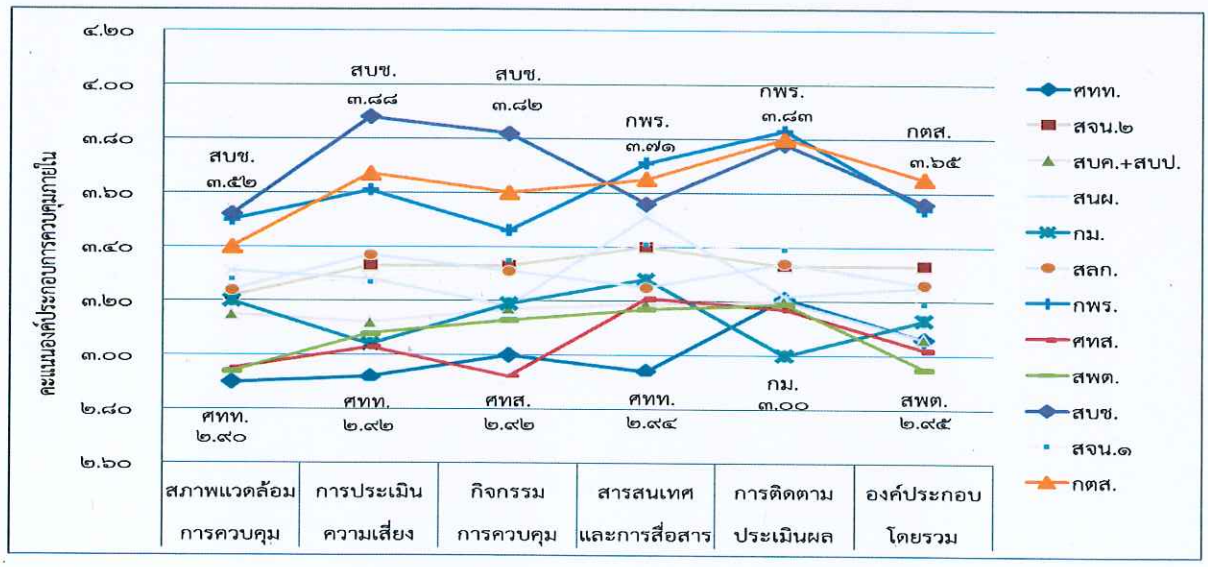

/๔. ผู้ตอบ...

๔. ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในให้ดียิ่งขึ้น เช่น

๑) ขาดการควบคุมภายในเรื่องการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณ

๒) การรายงานติดตามผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหารยังไม่มีประสิทธิภาพ

๓) มีปัญหาการรับ-ส่ง E-mail และสัญญาณ Wireless

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๖

๕. กตส. ได้สอบทานและประเมินผลการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า สำนัก/ศูนย์/กลุ่มได้ดำเนินการตามที่ระเบียบกำหนด และระบบการควบคุมภายในที่ดำเนินการอยู่มีความเพียงพอ รวมทั้งสามารถทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน/กรอบเวลาที่กำหนดไว้ ลดอัตราการเสี่ยงต่อการปฏิบัติงาน และทั้งยังช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๖. จากการประเมินผลองค์ประกอบของการควบคุมภายในของ สบน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า องค์ประกอบของการควบคุมภายในที่ควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่า การกำหนดนโยบายและวิธีบริหาร โครงสร้างองค์กร และการจัดฝึกอบรมยังไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร

๗. ข้อคิดเห็น

ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรของ สบน. เพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญของระบบการควบคุมภายในมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งใช้ระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลที่ดีของ สบน. ต่อไป